

(דף קס"ב ע"א) הָאֵלֹהִים. דָּא אִיהוּ כְּלָלָא דְכֻלָּא, וְדָא אַנְטְרִיָּהּ בְּר נָשׁ לְמַנְדַּע בְּהַאי עֲלָמָא.

וְאִי תִימָא, פְּקוּדֵי אֲוֵרִייתָא אֵין אֵינּוּן הָכָא בְּכֻלָּא דָּא. אֶלָּא דָּא אִיהוּ זְכוּר, וְדָא אִיהוּ שְׁמוּרָה, וְכָל פְּקוּדֵי אֲוֵרִייתָא בְּהַי כְּלִילָן, פְּרָא דְזְכוּר וּבְרָא דְשְׁמוּרָה, וְכֻלָּא אִיהוּ חַד.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, הָא דְתַנִּינָן דְעֲלוּתָא דְעֶרְבִית חוּבְהָ, חוּבְהָ אִיהִי וְדָא, בְּגִין דְקָרִיאת שְׁמַע דְעֶרְבִית חוּבְהָ, וְקוּדְשָׁא בְרִיָּהּ הוּא אֲתִיחַד בְּלִילְיָא, כְּמָה דְאֲתִיחַד בִּימָמָא, וּמְדַת לִילְיָא אֲתִפְלִיל בִּימָמָא, וּמְדַת ימָמָא אֲתִפְלִיל בְּלִילְיָא, וְאֲתַעְבִּיד יְחוּדָא חַדָּא. וּמֵאֵן דְאָמַר רְשׁוּת, בְּגִין אֲמוּרִין וּפְדָרִין דְמִתְאֲפְלִי בְּלִילְיָא וְהָא אֲוִקִימָנָא.

פְּתִיב (דברים ו) וְאֶהְבֶּתְ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּגו', הָאִי קָרָא אֲוִקִימָנָא לִיה, וְאֲוִקִימָנָה חֲבֵרְיָא. אֲבָל אִית לְשִׁאָלָא, אִי בְהַאי יְחוּדָא דְשְׁמַע יִשְׂרָאֵל, אֲתִפְלִיל כְּלָא, יְמִינָא וְשְׁמָאָלָא, אֲמָאִי (פְּתִיב) לְבָתֵּר וְאֶהְבֶּת (דברים יא) וְהָיָה אִם שָׁמוּעַ, דְהָא בִּיחּוּדָא אֲתִפְלִילוּ. אֲבָל הָתָם בְּכֻלָּל, וְהָכָא בְּפֶרֶט, וְהָכִי אַנְטְרִיָּהּ.

וּבְרָא דְיְחוּדָא דָּא אֲתַעְרָנָא בֵּיה, יְחוּדָא דָּא אִיהוּ פְּגוּנָא דְתַפְלִין דְרִישָׁא, וְתַפְלִין דְדְרוּעָא. בְּתַפְלִין דְרִישָׁא אַרְבַּעָה פְּרִשְׁיִין, וְהָא אֲתַמַּר, וְהָכָא תַּלְת שְׁמֶהֶן אֵינּוּן. הָתָם בְּתַפְלִין דְרִישָׁא, אַרְבַּעָה פְּרִשְׁיִין, כָּל חַד וְחַד בְּלַחּוּדוּי, וְהָכָא תַּלְת שְׁמֶהֶן, מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי.

אֶלָּא אֵינּוּן אַרְבַּעָה פְּרִשְׁיִין, הָא אֲתַעְרוּ בְּהוּ, חַד, נְקוּדָה קְדָמָאָה עֲלָאָה. וְחַד, רָאָ דְעֲלָמָא דְאֲתִי. וְחַד, יְמִינָא. וְחַד, שְׁמָאָלָא. אֵלִין רָאָ דְתַפְלִין דְרִישָׁא. וְהָכָא, פְּרָא דְיְחוּדָא דָּא, תַּלְת שְׁמֶהֶן, וְאֵינּוּן פְּגוּנָא דְאֵינּוּן אַרְבַּעָה פְּרִשְׁיִין. יְיָ קְדָמָאָה, דָּא נְקוּדָה עֲלָאָה, רִאשִׁיתָא דְכֻלָּא. אֱלֹהֵינוּ רָאָ דְעֲלָמָא דְאֲתִי. יְיָ בְּתַרְאָה, כְּלָלָא דִימִינָא וְשְׁמָאָלָא כְּחַדָּא, בְּכֻלָּא חַדָּא, וְאֵלִין אֵינּוּן תַּפְלִין דְרִישָׁא, וְדָא אִיהוּ יְחוּדָא קְדָמָאָה.

תַּפְלִין דְדְרוּעָא, כְּלָלָא דְכָל הַי כְּחַדָּא, וְדָא אִיהוּ רָאָ בְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. הָכָא כְּלָלָא דְאֵינּוּן תַּפְלִין דְרִישָׁא, דְאֲתִפְלִילוּ גוּ תַּפְלִין דְדְרוּעָא.

וְרָאָ דָּא, בְּרוּךְ: דָּא רָאָ דְנְקוּדָה עֲלָאָה, דְאִיהוּ בְרוּךְ, דְכָל בְּרַכָּאן נִבְעִין מִתַּפְּלִין. וְאִי תִימָא עֲלָמָא דְאֲתִי אֲקָרִי בְרוּךְ. לֹא הָכִי, דְהָא נְקוּדָה עֲלָאָה אִיהוּ דְכָר, עֲלָמָא דְאֲתִי נְוִקְבָּא. אִיהוּ בְרוּךְ וְאִיהוּ בְּרַכָּה. בְּרוּךְ דְכָר. בְּרַכָּה נְוִקְבָּא. וְעַל דָּא בְרוּךְ אִיהוּ נְקוּדָה עֲלָאָה, שֵׁם: דָּא עֲלָמָא דְאֲתִי, דְאִיהוּ שֵׁם גְּדוֹל, כְּמָה דְאֲתִי אָמַר (יהושע ז) וּמַה תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל. כְּבוֹד: דָּא כְּבוֹד עֲלָאָה, דְאִיהוּ יְמִינָא וְשְׁמָאָלָא.

וּבְלָהוּ כְּלִילָן בְּהַאי תַּפְלָה שְׁל יָה, דְאִיהוּ מַלְכוּתוֹ, וְנָטִיל כְּלָא בְּגוּיָה, וּבְהַאי מַלְכוּתוֹ אֲתִבְלִילָן בֵּיה עֲלָמִין כְּלָהוּ, לְמִינָן לֹזֵן, וְלְסַפְקָא לֹזֵן, בְּכָל מַה דְאַנְטְרִיכוּ וְעַל דָּא לְעוֹלָם וָעֶד.

וְדָא אִיהוּ יְחוּדָא דְתַפְלִין דְרִישָׁא, וְתַפְלִין דְדְרוּעָא, וּכְפִינָא דְרָאָ דְיְחוּדָא דְתַפְלִין, הָכִי אִיהוּ יְחוּדָא דְכֻלָּא, וְדָא אִיהוּ בְרִירָא דְמַלְאָה. וְהָא סְדְרָנָא יְחוּדָא דָּא קָמִי בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, וְאָמַר לִי,

דָּהָא בְּאַרְבַּע גְּזוּנִין אֶתְסַדֵּר יְחֻדָּא, וְדָא בְּרִירָא מִכְּלָהּ, וְהָכִי אִיהוּ וְדָא, וְכַלְהוּ רְזָא דְמַהִימְנוּתָא,
אֲבָל סְדוּרָא דְתַפְלִין, דָּא אִיהוּ יְחֻדָּא עַלְמָה, בְּדָקָא יְאוּת.

וּמְגוּ דְאֶתְפְּלִין יְמִינָא וּשְׂמָאלָא בְּרֻזָּא דְשָׂמָא קְדִישָׁא בְּאַרְחַ פְּלָל, אֲצַטְרִיךְ לְבַתֵּר לְאַפְקָא
לֹזֵן בְּאַרְחַ פְּרֻט, אֲבָל לָאו בְּאַרְחַ יְחֻדָּא, דְּהָא יְחֻדָּא בְּקָרָא קְדָמָאָה אִיהוּ, לְמַתְּוֵי יְהוָה אֶחָד
בְּתַפְלִין דְּרִישָׁא, וּשְׂמֹו אֶחָד בְּתַפְלִין דְּדוּרְעָא, וְהוּי כְּלָא חַד. פִּינּוּ דְיְחֻדָּא דָּא אֶתְסַדֵּר כְּלָא
בְּכַלְלָא מְרִישָׁא דְנִקּוּדָה עַלְמָה, (ס"א דְאִיהוּ רֵאשִׁיתָא דְכָלָא) אֲצַטְרִיךְ לְבַתֵּר לְאַתְעָרָא מְרִישָׁא (ס"א מְרֻזָּא)
דְּנַהוּרָא קְדָמָאָה, דְּאִיהוּ רִישָׁא דְכָלָא.

וְאַהֲבַת דָּא רֵאשִׁיתָא דְיְמִינָא, לְמַרְחָם לִיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרַחֲמֵי דְאֶתְדַבְּקוּתָא דִּילִיהָ,
וּמֵאֵן אִיהוּ. (נ"א רַחֲמֵי דְאַתְעָר יְמִינָא) יְמִינָא, דְּאִיהוּ אֶתְעָר רַחֲמֵי. מֵאֵן דְּרַחֲמִים לִיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, אִיהוּ אֶתְעָר יְמִינָא דִּילִיהָ לְגַבִּיהָ. וּמְקַבֵּל לִיהָ (דף קס"ב ע"ב) בְּרַחֲמֵי. כָּל מְלִין דְּעַלְמָא לָא
תַלְיִין אֶלָּא בְּרַעוּתָא, רוּחַ אֲמִשְׁיָה רוּחַ וְאִיְתִי רוּחַ וְסִמְנָה דָּא (איוב לד) אִם יִשִּׁים אֱלֹוֵי לְבָבוּ רוּחוּ
וּנְשַׁמְתוּ אֱלֹוֵי יַאֲסוּף.

כַּד אֶתְעָר בַּר נֶשׁ רַחֲמֵי לְגַבִּי קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶתְעָרוּתָא דְיְמִינָא לָא אֶתְעָר, אֶלָּא בְּתַלַּת
גְּזוּנִין, כְּמָה דְאֶתְ אָמַר, (דברים ו) כָּכָל לְבָבְךָ. וּכְכָל נַפְשְׁךָ. וּכְכָל מְאֹדְךָ. הָא תַלַּת גְּזוּנִין הָכָא.
דְּלָא תִימָא אוּ הָאֵי אוּ הָאֵי, דְּהָא לָא כְּתִיב אוּ כָכָל לְבָבְךָ, אוּ כָכָל נַפְשְׁךָ, אוּ כָכָל מְאֹדְךָ. אֶלָּא
כְּלָהוּ אֲצַטְרִיךְ, לְפָא וּנְפִשָׁא וּמְמוּנָא. וּכְדִין קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְעָר יְמִינָה לְגַבִּיהָ, וּפְשִׁיט לִיהָ
לְקַבְלִיהָ, וּמְקַבְּלָא לִיהָ.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים קי) נָאִם יְיָ לֹאֲדַנִּי שִׁב לְיְמִינִי. וְרֻזָּא דְהָאֵי קְרָא, הָא אֶתְעָרְנָא בֵּיהָ, וְדָוִד
מְלַפָּא עַל דְּרַגָּא דִּילִיהָ קְאָמַר, כַּד אֶתְקַשֵּׁר בְּיְמִינָא. תַלְיִסָּר פְּקוּדִין הָכָא בְּיְמִינָא, וְאַהֲבַת אֶת
יְיָ אֱלֹהֵיהָ, הָא חָדָא. כָּכָל לְבָבְךָ, תְּרִין. וּכְכָל נַפְשְׁךָ, תַלַּת. וּכְכָל מְאֹדְךָ, אַרְבַּע. וּשְׁנַנְתֶּם לְבַנְיָה,
חֲמִשָּׁא. וְדַבְּרַת בָּם, הָא שִׁיתָא. בְּשַׁבְּתָהּ בְּבֵיתָהּ, הָא שַׁבְּעָה. וּבְלִכְתָּהּ בְּדֶרֶךְ, הָא תְּמִנָּא. וּבְשַׁכְּבָהּ,
הָא תְּשַׁעָה. וּבְקוּמָהּ, הָא עֶשְׂרֶה. וּקְשַׁרְתֶּם לְאוּתַּת עַל יָדְךָ, הָא חַד סָר. וְהוּי לְטַטְפַּת בֵּין עֵינֵיהָ, הָא
תְּרִיסָר. וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֵיךָ, הָא תַלְיִסָּר.

תַלְיִסָּר פְּקוּדִין אֱלֹוֵי, תַלְיִין בְּיְמִינָא, וּשְׂמָאלָא אֶתְפְּלִין בְּיְמִינָא, וְהָכִי אֲצַטְרִיךְ, וּכְכָל זְמָנָא
דְשְׂמָאלָא אֶתְעָר, יְמִינָא שְׂאֵרֵי בֵּיהָ בְּרִישָׁא. וּבְגִין דָּא, אִם יִזְבּוּן, שְׂמָאלָא אֶתְפְּלִין בְּיְמִינָא. וְאִי
לָאו, יְמִינָא אֶתְפְּלִין בְּשְׂמָאלָא, וּשְׂלֻטָּא שְׂמָאלָא. וְסִמְנָא דָּא, אִם בְּרִישָׁא, כְּגוֹן (ויקרא כו) אִם
בְּחֻקוֹתֵי תַלְכוּ. וּכְכָל אֶתְרָא, שְׂמָאלָא אֶתְעָר בְּרַחֲמֵי בְּרֻזָּא דְיְמִינָא, וּלְבַתֵּר אֶתְתַּקַּף דִּינִיָּה, כְּמָה
דְּאֲצַטְרִיךְ. וְכַד אֲצַטְרִיךְ כָּכָל אֶתְרָא, וְהָא אֶתְעָרוּ חֲבַרְיָא, בְּהֵנִי מְלִין. אֶתְרָא רַבִּי תֵיִא וּנְשַׁקִּיָּה.

פְּתַח וְאָמַר (שמות כו) וְאֶת הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה עֹשֶׂר יְרִיעוֹת וְגו', הָא הָכָא רְזָא דְיְחֻדָּא, דְּהָא תְּקוּנָא
דְּמִשְׁכְּנָא מִכְּמָה דְּרַגִּין אִיהוּ, וְכְתִיב בֵּיהָ וְהָיָה הַמִּשְׁכָּן אֶחָד. לְאַתְחַזְּאָה דְכָל שְׁיִיפִין דְּגוּפָא, כְּלָהוּ
רְזָא דְגוּפָא חַד. בְּבַר נֶשׁ אִית בֵּיהָ כְּמָה שְׁיִיפִין עַלְמִין וְתַתְּאִין, אֱלֹוֵי פְּנִימָאִין לְגוּ, וְאֱלֹוֵי בְּאַתְגְּלִיא

לְבַר, וּבְלָהוּ אֶקְרוּן גּוֹפֵא חֲדָא, וְאַקְרִי בַר נָשׁ חַד, בְּחַבְוֹרָא חֲדָא. אוּף הָכִי מִשְׁפָּנָא, כְּלָהוּ שְׁיִיפִין
כְּגוּוּנָא דְלַעִילָא, וְכַד אֶתְחַבְרוּ כְּלָא כְּחֲדָא, כְּדִין פְּתִיב וְהָיָה הַמִּשְׁפָּן אֶחָד. (נ"א כְּגוּוּנָא דְאָדָם).

פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, כְּלָא שְׁיִיפִין וְאַבְרִין, כְּרֻזָא דְלַעִילָא. וְכַד מִתְחַבְרִין כְּלָהוּ כְּחַד, כְּדִין כְּלָהוּ
סְלִקֵין לְרֻזָא חַד. רֻזָא דְמִשְׁפָּנָא, דְאִיחַו אַבְרִין וְשְׁיִיפִין, כְּלָהוּ סְלִקֵין לְרֻזָא דְאָדָם, כְּגוּוּנָא דְפְקוּדֵי
אוֹרֵייתָא, דְהָא פְקוּדֵי אוֹרֵייתָא, כְּלָהוּ בְרֻזָא דְאָדָם, דְכַר וְנוֹקְבָא, דְכַד מִתְחַבְרִין כְּחֲדָא, אֵינֻון
חַד, רֻזָא דְאָדָם. מָאן דְגָרַע אֶפִּילוּ פְקוּדָא חֲדָא דְאוֹרֵייתָא, כְּאֵלּוּ גָרַע דִּיּוֹקְנָא דְמַהִימְנוּתָא, דְהָא
כְּלָהוּ שְׁיִיפִין וְאַבְרִין כְּדִיּוֹקְנָא דְאָדָם, וּבְגִין כֵּן כְּלָא סְלִקָא בְרֻזָא דִּיחֻודָא. וְעַל דָּא, יִשְׂרָאֵל
אֵינֻון גּוֹי אֶחָד, דְכְּתִיב, (יחזקאל לד) וְאַתָּן צְאֵנִי צְאֵן מִרְעִיתִי אָדָם אַתֶּם. וְכְּתִיב (שמואל ב ז) מִי כְעַמְךָ
כִּישְׂרָאֵל וְגו'.

רַבִּי יַצְחָק הָיָה שְׂכִיחַ קָמִיָּה דְרַבִּי אֶלְעָזָר, אָמַר לֵיהּ, וְדָאִי רַחֲמֵי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְבַר נָשׁ
רַחֲמִים לֵיהּ, לָא אֶתְעַר אֶלָּא מִלְבָּא, כְּגִין דְלָבָא אִיחַו אֶתְעַרוּתָא לְאֶתְעַרָא לְגַבִּיָּה רַחֲמֵי, (וּרְחֻמָּנָא
לְבָא בְעִי) אִי הָכִי, אָמַאי פְּתִיב כְּכָל לְבַבָּהּ, וְלְבַתֵּר וּבְכָל נַפְשָׁהּ. דְמִשְׁמַע דִּתְרִין גּוּוּנִין אֵינֻון, חַד
לְבָא, וְחַד נַפְשָׁא, אִי לְבָא הוּא עַקְרָא, מָאִי בְעִי נַפְשָׁא. אָמַר לֵיהּ, וְדָאִי לְבָא וְנַפְשָׁא תְרִין אֵינֻון,
וְאַתְאַחְדֵין לְחַד. דְהָא לְבָא וְנַפְשָׁא וּמְמוּנָא, כְּלָהוּ אֶתְאַחְדֵין דָּא כְּדָא, וְלְבָא אִיחַו עַקְרָא וִיסוּדָא
דְכְּלָא.

וְהָא דְאֶתְמַר כְּכָל לְבַבָּהּ, כְּתִיב לִיבָן אִיחַו, דְאֵינֻון תְּרִין יַצְרִין, חַד יַצְרָא טָבָא, וְחַד יַצְרָא בִישָׂא,
וְתִרִין אֵלִין כָּל חַד וְחַד אֶקְרִי לֵב, דָּא

